

ЗАМЧИСЬКО «ДОСЛІДИЛИ» ЧОРНІ АРХЕОЛОГИ

Мова про Коблинський замок, який у середньовіччі вважався одним із найпотужніших і найнеприступніших на волинських теренах. Наразі, на жаль, від нього і сліду не лишилося. Не часто навідустеться сюди і довколишній люд, оскільки

добрatisя на висотну замкову місчину нелегко – тільки подолавши річку і тільки через густі зарослі. Проте для так званих чорних археологів хащі та річкова глибінь, як з'ясувалося, абсолютно не перешкода.

До Коблина, що розташований на межі Млинівського та Дубенського районів, мене привела історія древніх церков краю, оскільки тут зберігся храм, витоки якого сягають XVIII століття. Водночас, окрім іншого, закортіло поглянути і на замчисько, адже тут стверджують легенди, від нього колись у бік церкви тягнулося підземелля. Відстань від церкви від замчиська до церкви невелика — якихось півтори сотні метрів. Однак напряму перебратися на замкову височину неможливо — на заваді річка та «джунглі», як називають зарослі місцеві жителі. Зрештою, тутешні хлопці запропонували піти в обхід «джунглів» човном по Ікви. А потім із єдиного підхожого «причалу» допомогли вибратися на високий земляний насип, який, чесно кажучи, і без кам'яних споруд напрочуд вражаєний. Втім, як і мене, так і супровідників, ще більше вразили ями та траншеї. Причому, «свіжі». Насамперед подумалося, що то веде розкопки археологічна експедиція. Однак, як з'ясувалося, «офіційні» археологи уже давно відвідували тутешню місчину. Отож сумнів розвіявся сам собою: свіжі розкопки — то справа рук чорних археологів.

- І що ж вони тут шукають? — це запитання я задав одному із найстаріших жителів Коблина, хранителю тутешньої історії Миколі Рудюку (**на фото**), на що він лише знизав плечима: «Хто його знає, що?.. Може, скарби... Скільки себе пам'ятаю, їх і не перестають тут шукати. А насправді знайшли, як стверджують люди, лише одного разу. Пощастило братам Дробним. Жили за Польщі такі чехи. Цих братів було троє. І найстарший з них став ініціатором будівництва млина. Місце для млина було виняткове — пагорб, вода. Дробні повиймали із колишнього костельного приміщення весь камінь. Розібрали також залишки фундаменту на колишньому замковому городищі. Ще й досі там збереглися рови — це від того колишнього копання. Але головне багатство Дробних полягало не у камені, а у золоті, адже говорили, що у підвалі костелу найстарший брат знайшов великого хреста (всенького із золота) і продав його. Саме ця продажа спочатку збагатила чеха, а потім жорстоко покарала. Річ у тім, що хрест був освяченим, він повинен був використовуватися лише у храмі, а не у гендлярстві. Тому, як кара небесна, посипалися на чеха одна біда за іншою. Спочатку згорів млин. Згодом одне за одним почали вмирати діти старшого Дробного. А їх було немало-небагато — аж десять. Ще й досі на сільському цвинтарі в один ряд стоять десяток могил — то родина Дробних».

Довелося у Коблині почути і багато інших оповідей, пов'язаних із пошуками скарбів. Натомість жителі села, з якими поспілкувався, майже в один голос стверджували, що нині не замчисько треба розкопувати, а історію, щоб зберегти сув'язь між минулим та майбутнім. Повністю згоден. Тим паче, з огляду на те, що дехто із мешканців довколишності — представників молодого покоління — про історію замку та церкви жодного факту із минувшини назвати так і не зміг.

Євген МЛІН.